

Europejski system zintegrowanych statystyk na temat ochrony socjalnej (ESSPROS) - narzędzie monitorowania funkcjonowania systemu ochrony socjalnej

Urząd Statystyczny w Krakowie

ESSPROS

Metodologia

Europejski system zintegrowanych statystyk na temat ochrony socjalnej

Metodologia Europejskiego systemu zintegrowanych statystyk na temat ochrony socjalnej (ESSPROS) powstała i ewoluowała w odpowiedzi na rosnące znaczenie polityki społecznej współczesnego państwa. Jej stosowanie umożliwia powiązanie wskaźników społecznych ze wskaźnikami makroekonomicznymi oraz monitorowanie polityki Unii Europejskiej

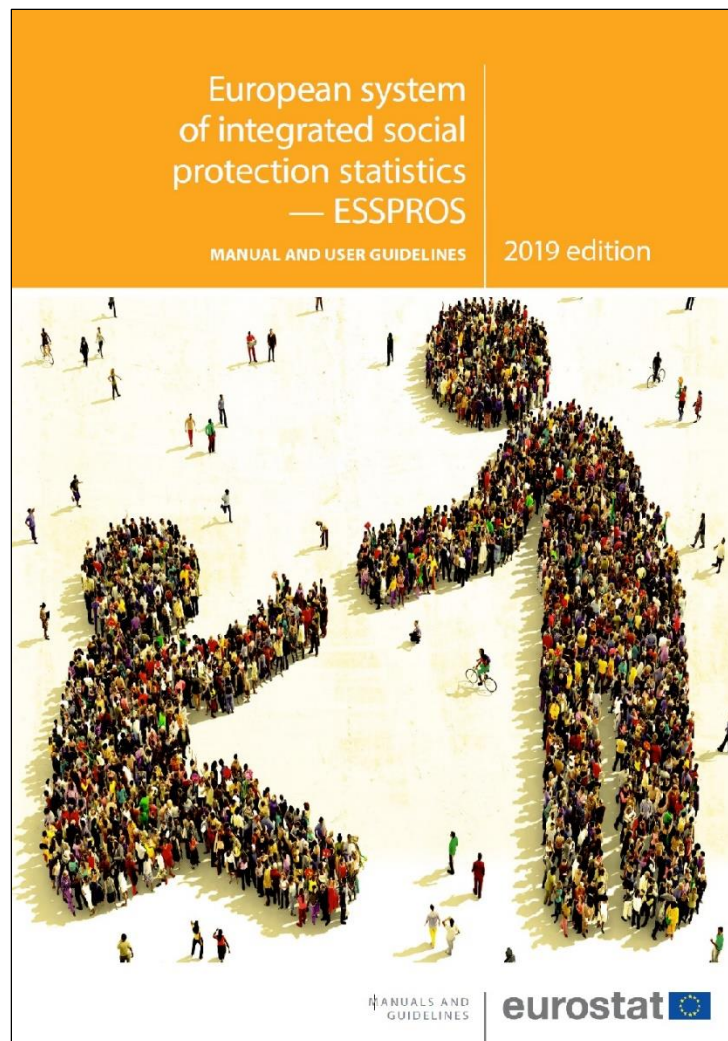
Celem działań Eurostatu oraz krajów członkowskich UE jest opracowanie informacji o funkcjach społecznych państwa zgodnie z metodologią ESSPROS.

Polska od 2000 r. przekazuje dane ESSPROS do Eurostatu. Od 2018 r. dane te są opracowywane i przekazywane przez Urząd Statystyczny w Krakowie.

Metodologia ESSPROS

- Podstawowym celem metodologii ESSPROS jest **dostarczenie kompleksowego i spójnego opisu ochrony socjalnej** w państwach członkowskich Unii Europejskiej poprzez identyfikację pełnego zakresu świadczeń społecznych i obliczenie ich wartości, celem umożliwienia ich porównywalności oraz harmonizacji z innymi statystykami europejskimi i z rachunkami narodowymi.
- Pojęcia i definicje opisujące obszar ochrony socjalnej, zasady rachunkowości, klasyfikacje systemów i świadczeń oraz wymagane informacje ilościowe i jakościowe dotyczące ochrony socjalnej opisuje cyklicznie aktualizowany **podręcznik metodologiczny ESSPROS**.

Podręcznik metodologiczny ESSPROS

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-19-014>

Ochrona socjalna

Obejmuje wszystkie interwencje organów publicznych lub prywatnych, których celem jest zabezpieczenie gospodarstw domowych i osób fizycznych przed wystąpieniem określonego zagrożenia lub jego skutkami, pod warunkiem, że nie zaistnieją jednoczesne wzajemne korzyści lub umowy indywidualne.

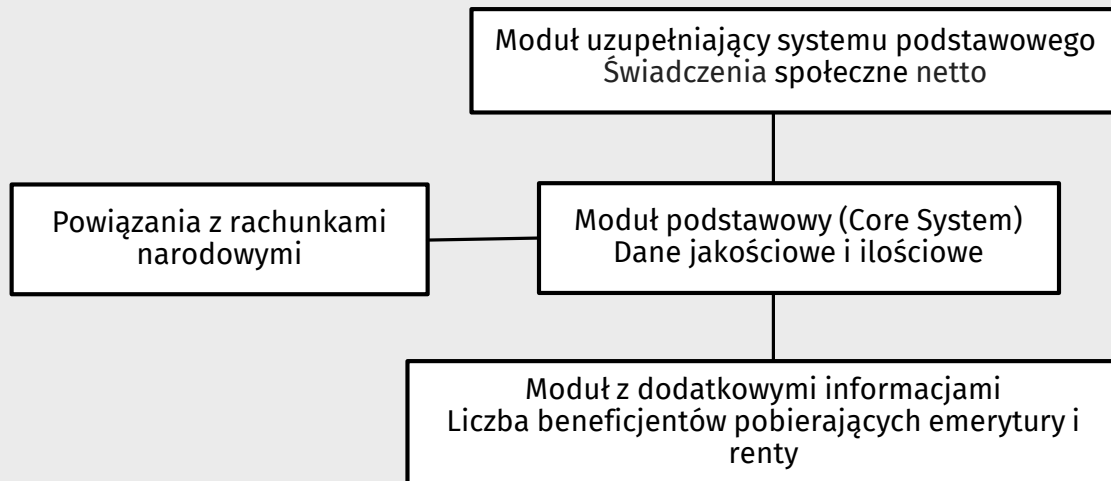
Źródło: Podręcznik metodologiczny oraz wytyczne ESSPROS, Eurostat 2019

Zakres ochrony socjalnej

Różne rodzaje ryzyka i potrzeby definiują podstawowe cele na jakie przeznaczane są środki w ramach ochrony socjalnej. Cele te które grupowane są według następujących funkcji:

- Choroba/Ochrona zdrowia,
- Niepełnosprawność,
- Podeszły wiek,
- Utrata bliskiej osoby,
- Rodzina/dzieci,
- Bezrobocie,
- Mieszkalnictwo,
- Wykluczenie społeczne, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Pełny schemat ochrony socjalnej wg ESSPROS

Za pomocą **modułu podstawowego** ESSPROS rejestrowane są wpływy do systemów ochrony socjalnej według rodzaju i pochodzenia oraz wydatki według rodzajów i świadczeń społecznych klasyfikowanych ze względu na funkcje, typ i kryterium dochodowe.

Moduł z dodatkowymi informacjami, dotyczący osób pobierających renty i emerytury zawiera dane o łącznej liczbie świadczeniobiorców według wyróżnionych rodzajów rent i emerytur oraz według 4 funkcji: Niepełnosprawność, Rodzina/dzieci, Podeszły wiek, Utrata bliskiej osoby.

Moduł uzupełniający systemu podstawowego dotyczący świadczeń społecznych netto z tytułu ochrony socjalnej przedstawia świadczenia społeczne brutto pomniejszone o wysokość składek na ubezpieczenia społeczne i o podatki.

Zakres podmiotowy – systemy ochrony socjalnej

Systemy ochrony socjalnej - odrębne zbiory zasad regulujących przyznawanie świadczeń z tytułu ochrony socjalnej i ich finansowanie, zarządzane (lub wspierane) przez jedną lub więcej jednostek instytucjonalnych.

Formy udostępnienia wyników informacji statystycznych

Bazy danych Eurostat i innych organizacja międzynarodowych

Expenditure: main results (online data code: SPR_EXP_SUM)
Source of data: Eurostat

Settings: Default presentation

Table Line Bar Map

TIME	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
GEO							
European Union - 27 countries (from 2020)	7 565.01	7 683.62	7 854.52	8 025.51 (p)	8 236.31 (p)	8 451.83 (p)	8 769.24 (p)
European Union - 28 countries (2013-2020)	7 766.65	7 943.79	8 267.50	8 226.73 (p)	8 385.86 (p)	8 569.52 (p)	:
European Union - 27 countries (2007-2013)	7 813.87	7 991.79	8 317.11	8 274.36 (p)	8 433.18 (p)	8 616.34 (p)	:
European Union - 15 countries (1995-2004)	9 281.23	9 485.79	9 860.47	9 768.58 (p)	9 924.38 (p)	10 110.01 (p)	:
Euro area - 19 countries (from 2015)	8 771.19	8 916.52	9 102.79	9 276.37 (p)	9 502.93 (p)	9 756.09 (p)	10 095.66 (p)
Euro area - 18 countries (2014)	8 832.77	8 977.79	9 164.03	9 337.52 (p)	9 563.60 (p)	9 815.50 (p)	10 155.01 (p)
Euro area - 12 countries (2001-2006)	9 058.24	9 206.43	9 394.92	9 570.23 (p)	9 800.48 (p)	10 055.57 (p)	10 400.63 (p)
Belgium	10 574.13	10 780.84	11 026.11	11 099.57	11 288.24	11 573.70	11 955.04
Bulgaria	1 016.47	1 095.08	1 126.29	1 185.39	1 248.31	1 347.17	1 459.96
Czechia	3 024.27	2 925.75	3 026.60	3 146.43	3 359.00	3 662.70	3 973.77
Denmark	15 891.85	16 183.22	16 192.73	16 046.28	16 389.71	16 588.29	16 842.92
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	10 193.96	10 509.78	10 875.50	11 269.90	11 680.84	12 044.71	12 580.14 (p)
Estonia	2 132.05	2 273.47	2 530.47	2 738.23	2 889.05	3 209.16	3 459.74
Ireland	8 938.84	8 879.81	9 002.11	9 074.57	9 333.95	9 543.26	9 814.91
Greece	4 352.04	4 265.99	4 258.43	4 284.91 (p)	4 224.12 (p)	4 234.30 (p)	4 285.46 (p)
Spain	5 679.88	5 668.43	5 733.29	5 713.95 (p)	5 842.74 (p)	6 065.66 (p)	6 361.02 (p)
France	11 023.72	11 186.48	11 318.74	11 484.39	11 695.12	11 921.21 (p)	12 166.18 (p)
Croatia	2 197.89	2 237.00	2 312.06	2 443.44	2 567.64	2 745.19	2 904.74
Italy	7 882.68	7 935.41	8 091.36	8 157.06	8 278.13 (p)	8 455.65 (p)	8 696.58 (p)
Cyprus	4 802.11	4 127.41	4 226.84	4 322.72	4 333.33	4 407.35	4 725.93
Latvia	1 654.04	1 712.02	1 837.73	1 933.35	2 046.41	2 301.07 (p)	2 494.52 (p)
Lithuania	1 020.52	1 912.93	2 013.02	2 005.11	2 253.49	2 573.34	2 802.83 (p)
Luxembourg	19 659.59	20 015.49	20 039.68	19 860.19	20 613.64	21 364.92	22 171.82
Hungary	2 138.26	2 121.01	2 172.99 (b)	2 225.76	2 359.96	2 448.37	2 490.95 (p)
Malta	3 416.97	3 588.91	3 681.85	3 790.02	3 897.59	3 949.48	4 086.56
Netherlands	12 115.43	12 165.78	12 171.07	12 264.48	12 627.01	12 964.54	13 484.33
Austria	11 323.28	11 619.38	11 896.04	12 219.77	12 353.78	12 719.74	13 133.76
Poland	2 030.33	2 087.64	2 197.08	2 359.64	2 491.94	2 584.41	2 988.29
Portugal	4 496.16	4 469.94	4 460.24	4 531.42	4 684.56	4 789.66	5 002.12

Uzupełniające zestawy danych ESSPROS

Wczesne szacunki ESSPROS to informacja opracowana w odpowiedzi na zgłaszaną przez międzynarodowych użytkowników danych potrzebę przyspieszenia terminu dostępności danych.

Wczesne szacunki przygotowywane są we współpracy z Departamentem Rachunków Narodowych GUS. Stanowią 8 wartości zagregowanych w odpowiednich funkcjach ESSPROS

Dzięki wczesnym szacunkom udało się skrócić czas oczekiwania na informacje wydatkach na świadczenia socjalne o połowę: z dwóch lat do jednego roku.

Polska przekazuje do Eurostatu informację o wczesnych szacunkach ESSPROS od 2020 r.

Beneficjenci świadczeń społecznych z tytułu bezrobocia (Unemployment Benefits Recipients - UBR).

Dane o liczbie beneficjentów świadczeń społecznych z tytułu bezrobocia, opracowane są w podziale na płeć i grupy wiekowe, na podstawie sprawozdań o rynku pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

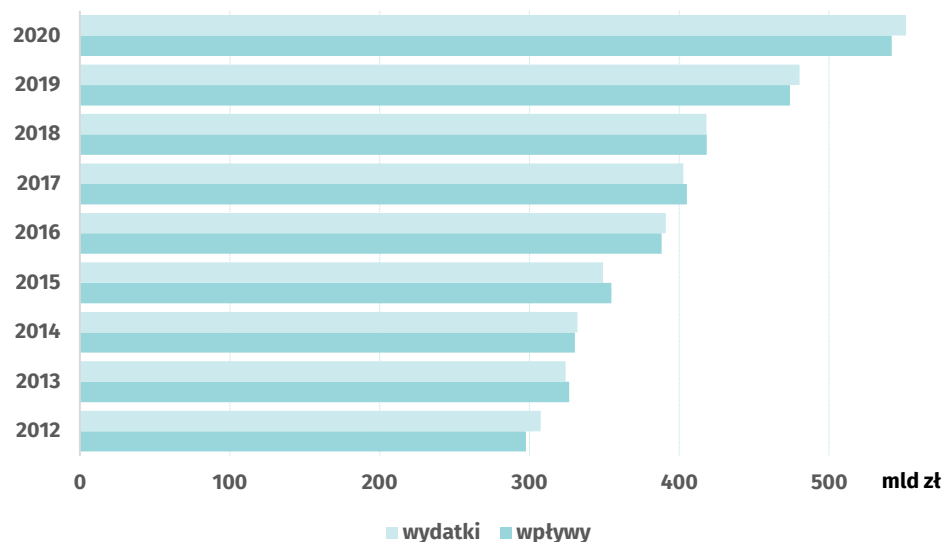
Informacja umożliwia rozszerzenie zakresu sprawozdawczego ESSPROS w aspekcie danych o beneficjentach ochrony socjalnej. Zestaw danych Beneficjenci UBR to element cyklicznej rocznej informacji o systemie ochrony socjalnej w Polsce – nowy moduł uzupełniający ESSPROS.

Polska przekazuje do Eurostatu informację o UBR od 2021 r.

ESSPROS

Wynikowe informacje statystyczne

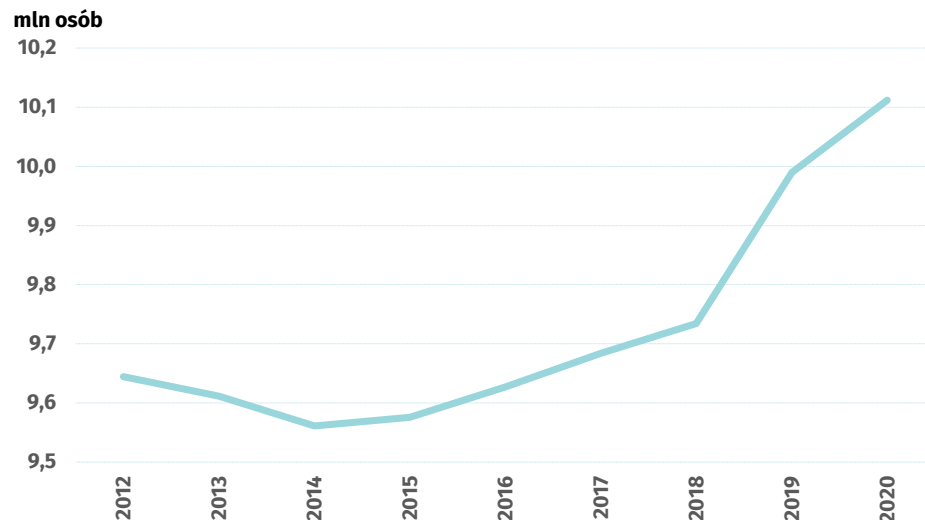
Wydatki i wpływy na świadczenia ochrony socjalnej w Polsce w latach 2012-2020

↑ **7,8%**
 Średnioroczny wzrost wydatków na ochronę socjalną w Polsce w latach 2012 - 2020

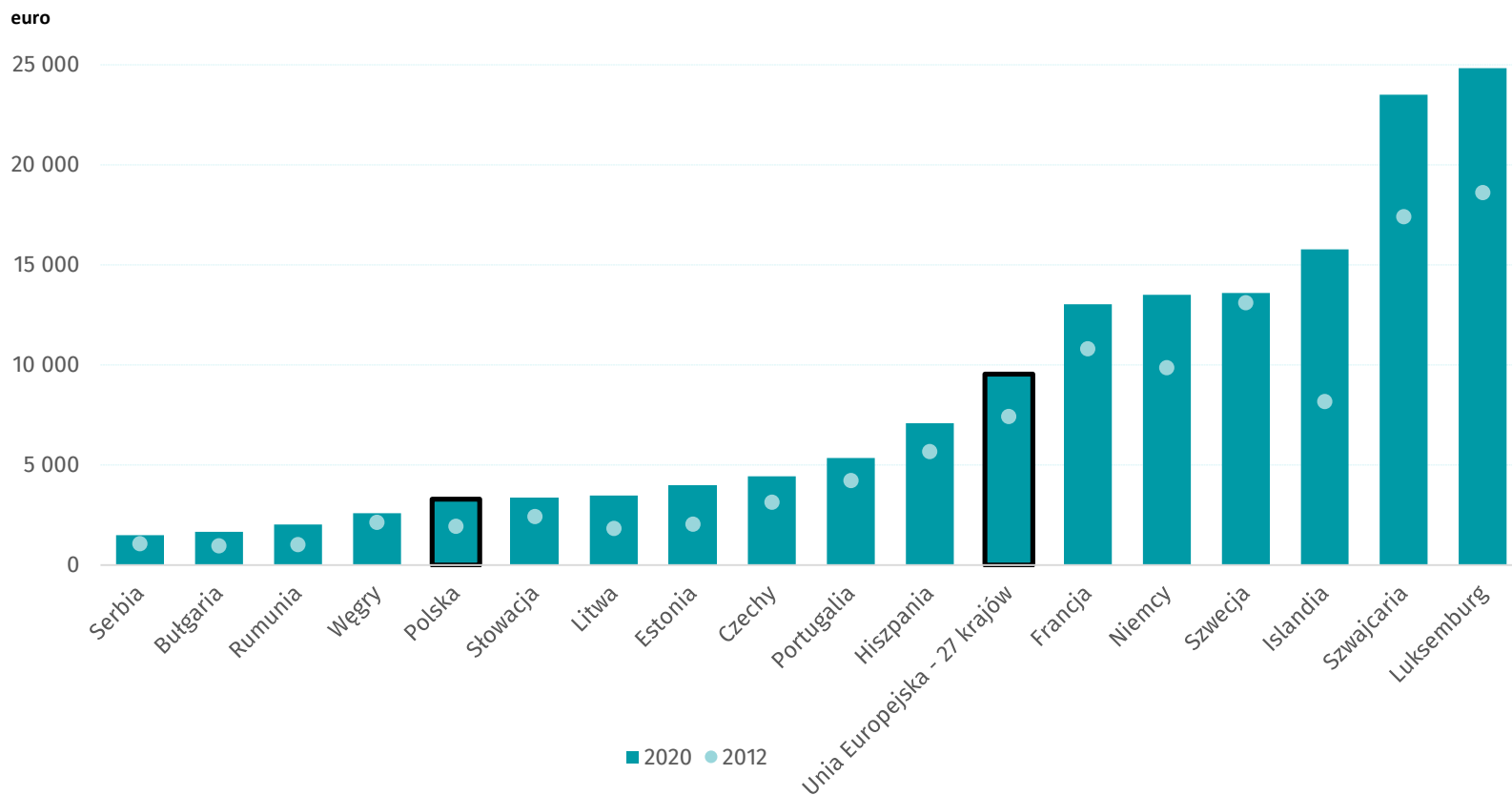
↑ **7,9%**
 Średnioroczny wzrost wpływów do ochrony socjalnej w Polsce w latach 2012 - 2020

Beneficjenci ochrony socjalnej w Polsce w latach 2012 - 2020

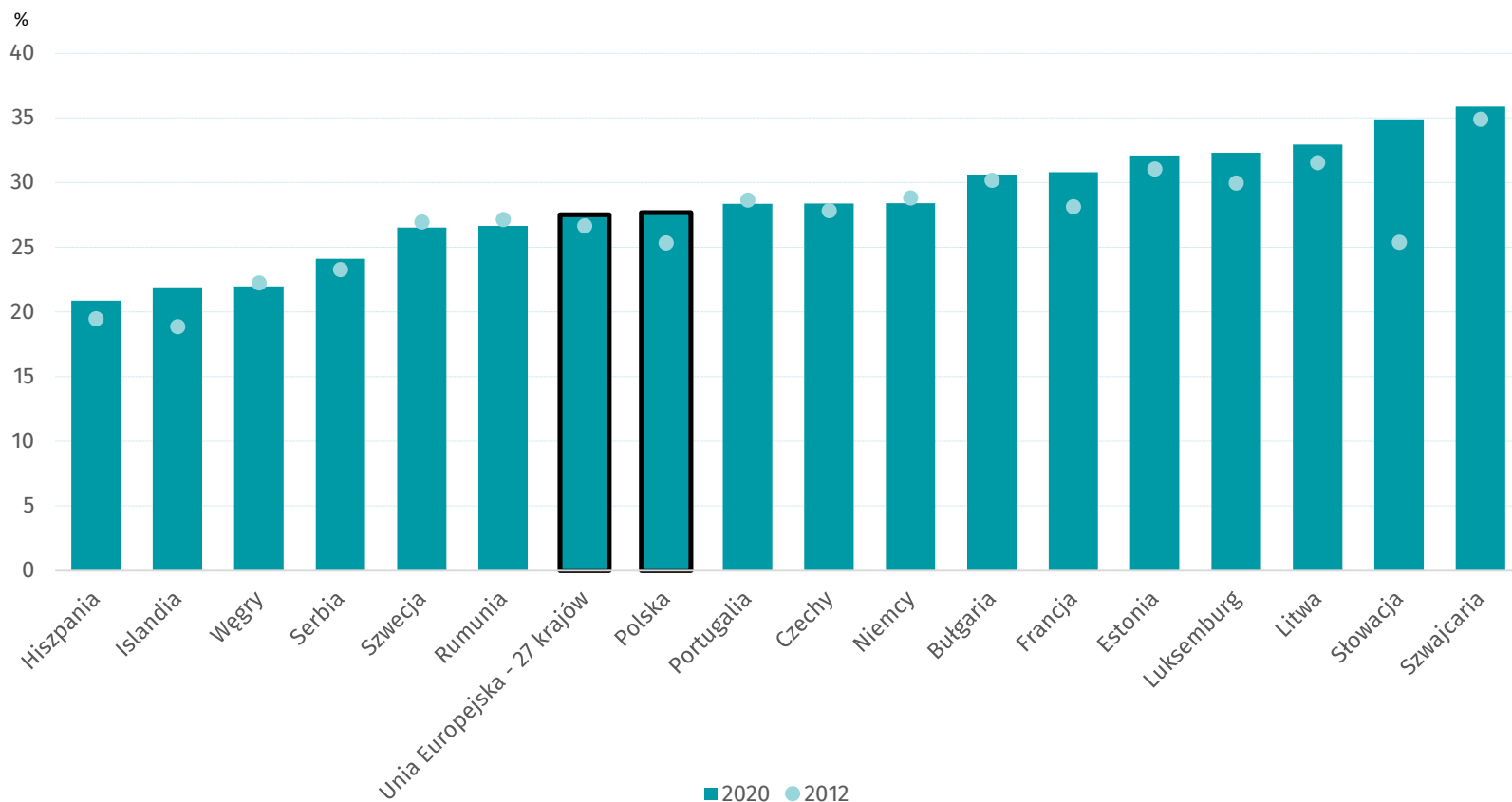

↑ **0,6%**
 Średnioroczny wzrost liczby beneficjentów rent i emerytur w Polsce w latach 2012 - 2020

Wydatki na ochronę socjalną w przeliczeniu na 1 mieszkańca w wybranych krajach europejskich i w Polsce w latach 2012 oraz 2020

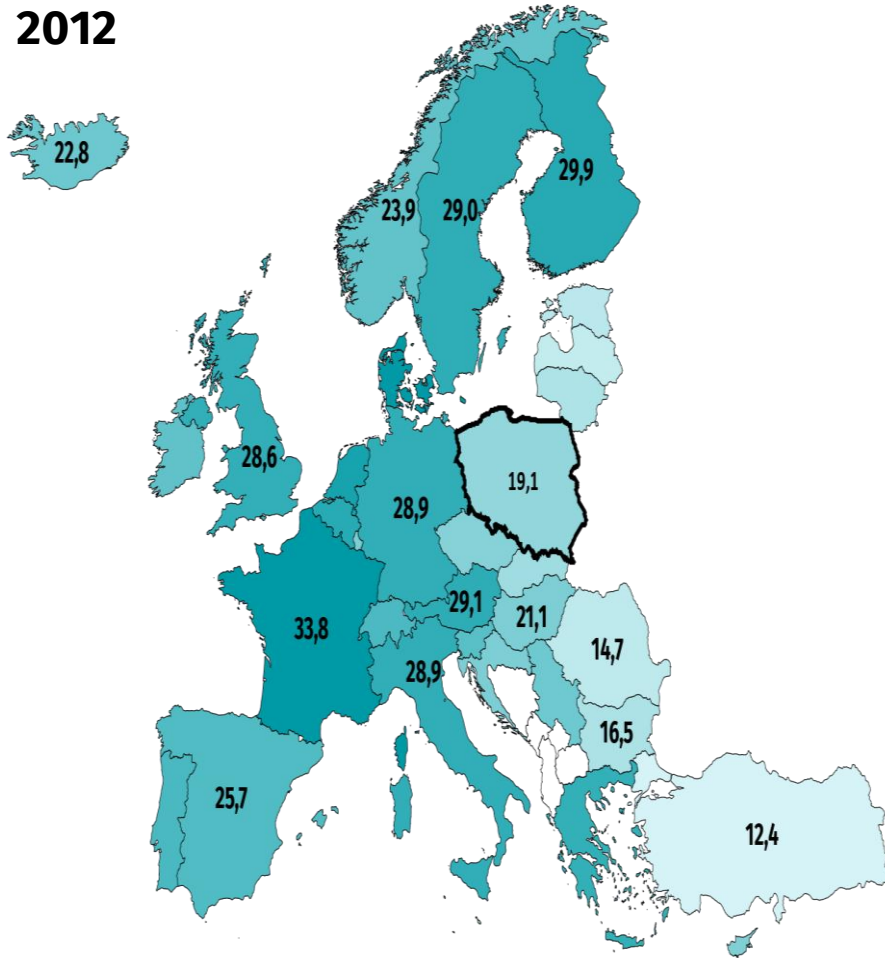

Udział liczby beneficjentów rent i emerytur w liczbie ludności ogółem w wybranych krajach europejskich i w Polsce w latach 2012 oraz 2020

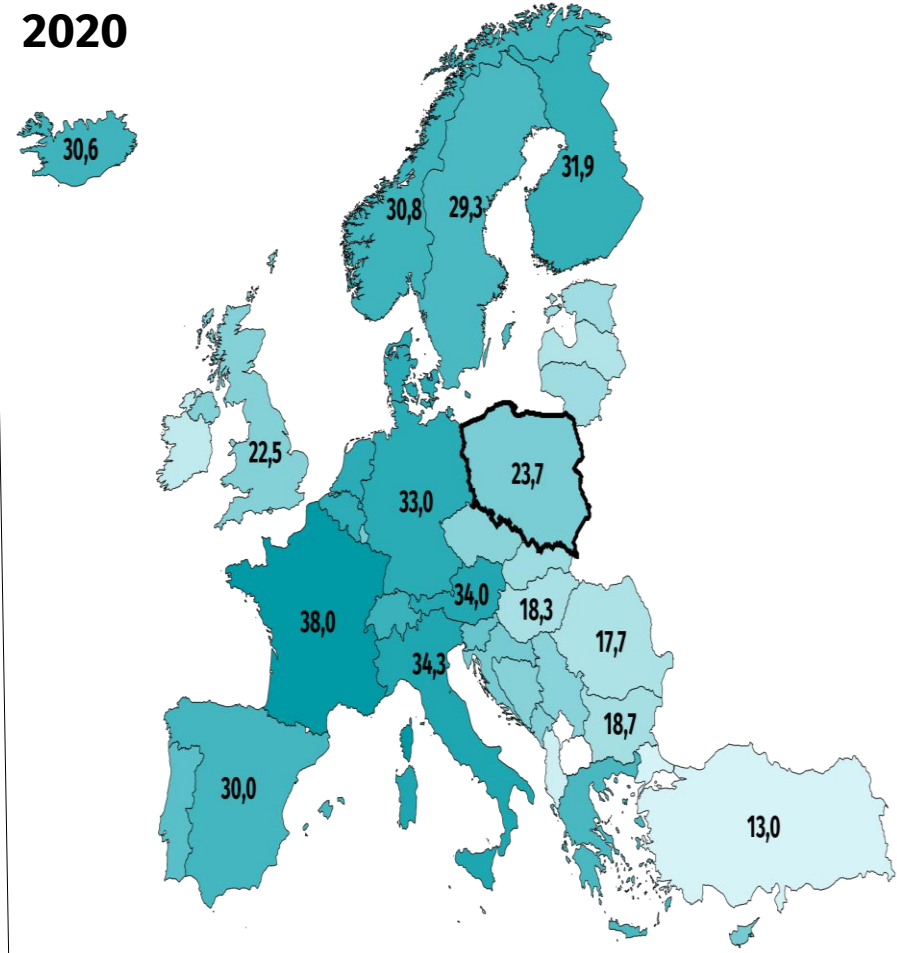

Udział wydatków na ochronę socjalną w PKB w wybranych krajach europejskich i w Polsce w latach 2012 i 2020

2012

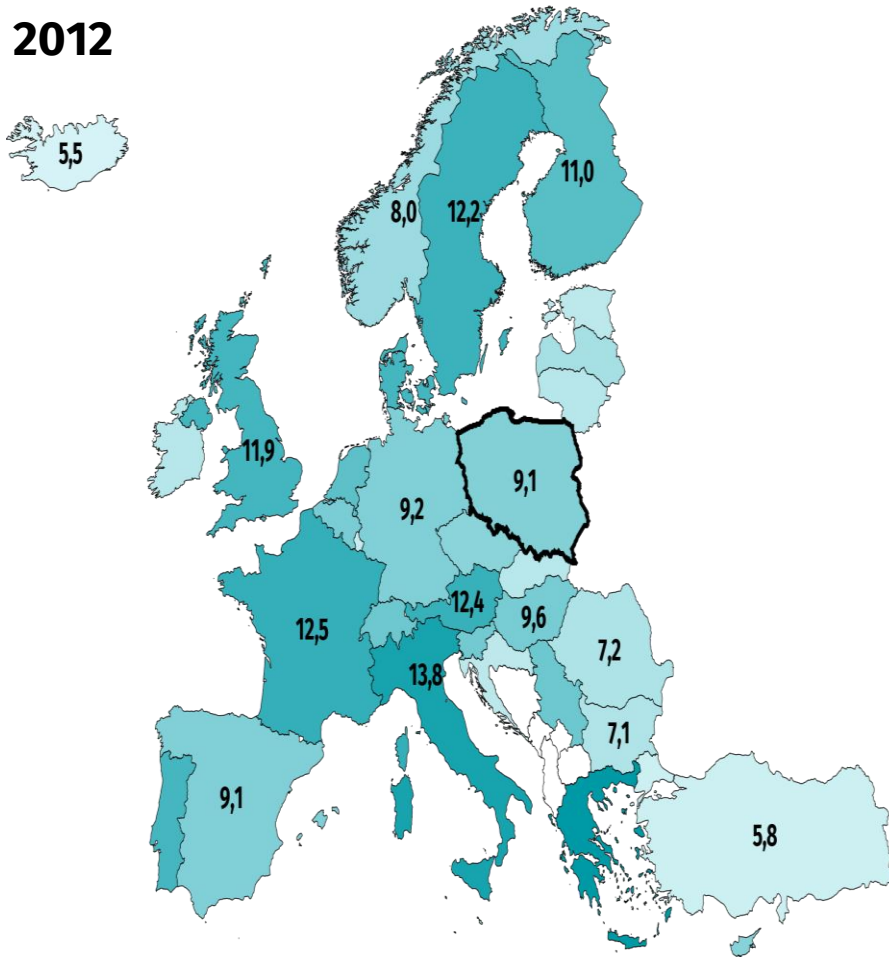
2020

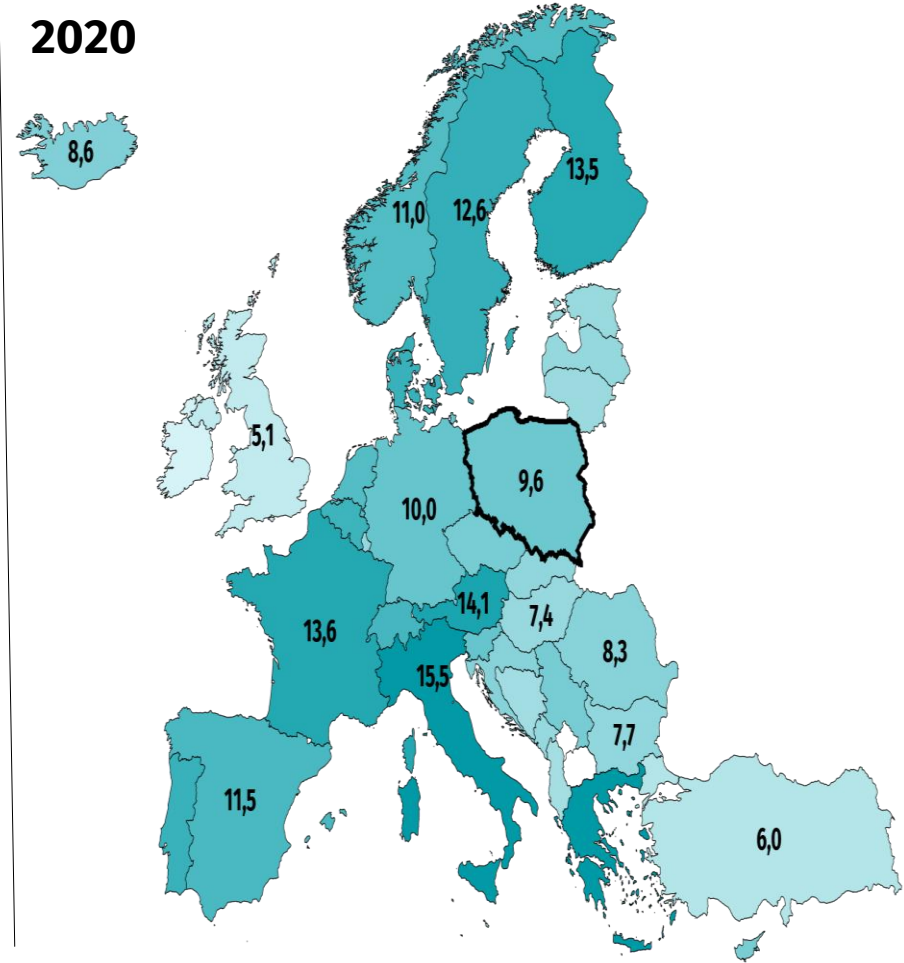
10% 40%

Udział wydatków na ochronę socjalną w funkcji podeszły wiek w PKB w wybranych krajach europejskich i w Polsce w latach 2012 i 2020

2012

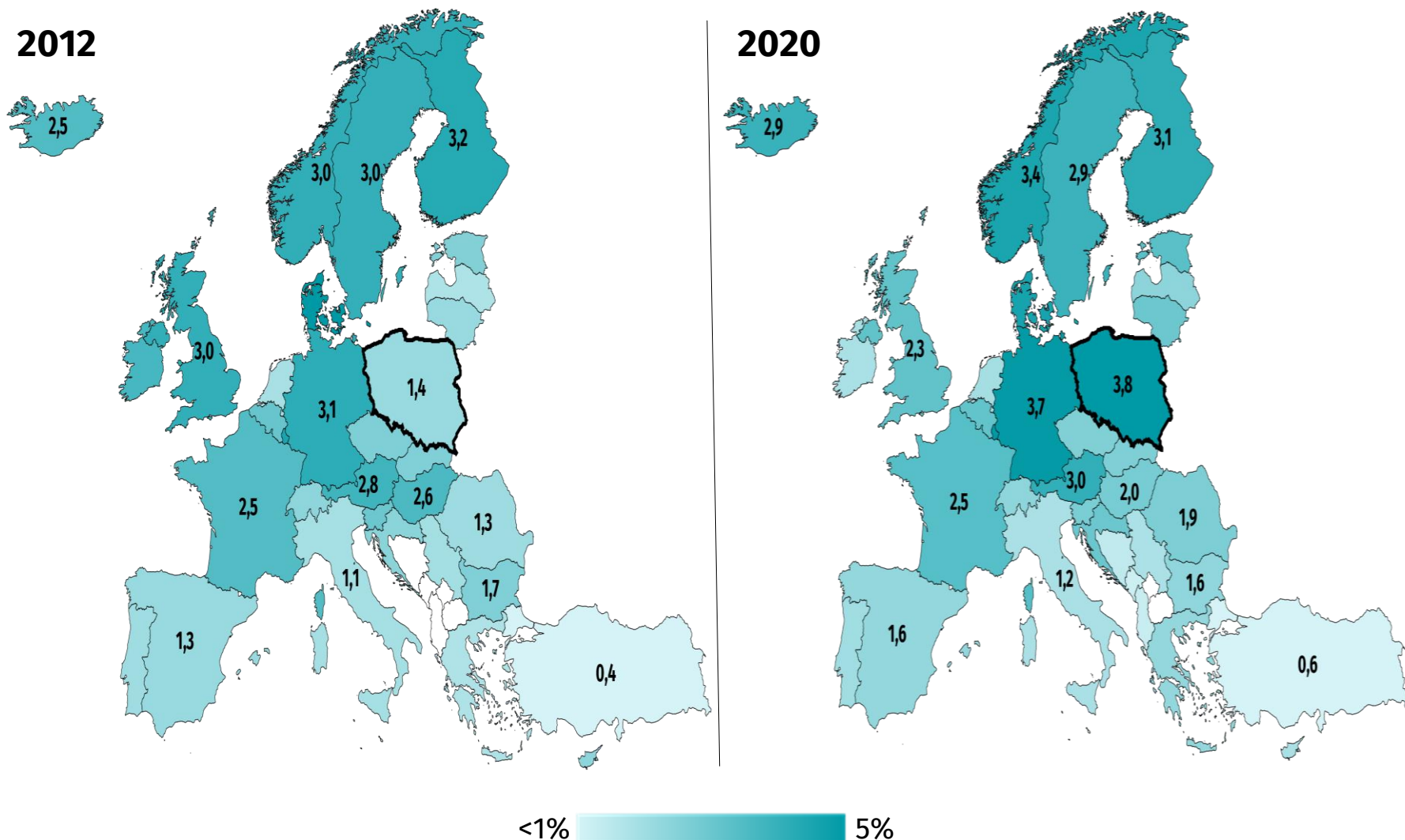

2020

5% 16%

Udział wydatków na ochronę socjalną w funkcji rodzina w PKB w wybranych krajach europejskich i w Polsce w latach 2012 i 2020

Dziękujemy za uwagę

Opracowanie:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Robert Chrabąszcz
Jerzy Gruszka